



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 24/2012-53

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. januára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Š., a. s., B., a Ing. L. G., B., zastúpených JUDr. M. Š., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 16, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 22 ods. 1, čl. 43 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Úradu boja proti korupcii Prezídia Policajného zboru, odboru boja proti korupcii Stred v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-42/BPK-S-2011 a postupom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. VII/1 Gv 102/11 a jej listami o vybavení podnetov z 27. júna 2011, 22. júla 2011 a 30. augusta 2011, ako aj jej príkazom na uchovanie a vydanie počítačových údajov z 27. mája 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Š., a. s., a Ing. L. G. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. novembra 2011 (po doplnení 21. decembra 2011) doručená sťažnosť Š., a. s. Š. a. s. (skrátená verzia obchodného mena), B., a Ing. L. G., B. (ďalej len „sťažovateľ č. 1“, „sťažovateľ č. 2“, spolu len „sťažovatelia“), zastúpených JUDr. M. Š., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 16, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 22 ods. 1, čl. 43 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Úradu boja proti korupcii Prezídia Policajného zboru, odboru boja proti korupcii Stred (ďalej len „úrad boja proti korupcii“) v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-42/BPK-S-2011 a postupom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „špeciálna prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. VII/1 Gv 102/11 a jej listami o vybavení podnetov z 27. júna 2011, 22. júla 2011 a 30. augusta 2011, ako aj jej príkazom na uchovanie a vydanie počítačových údajov z 27. mája 2011.

Sťažovatelia v sťažnosti uviedli, že 22. októbra 2010 na základe poverenia predsedníčky Protimonopolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „protimonopolný úrad“) pracovníci tohto úradu vstúpili do sídla sťažovateľa č. 1, aby vykonali inšpekciu z dôvodu možného uzatvorenia dohody obmedzujúcej súťaž podľa § 4 zákona č. 36/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane hospodárskej súťaže“). Podľa vyjadrenia sťažovateľov zamestnanci protimonopolného úradu vykonali v priestoroch sťažovateľa č. 1 prehliadku nebytových priestorov, vypočuli zodpovedné osoby, vyžiadali si rozsiahle obchodné dokumenty a zároveň pomocou informačno-technického prostriedku vyhotovili úplný záznam dátového

nosiča dát osobného počítača, ktorý používal sťažovateľ č. 2, pričom 9. novembra 2010 protimonopolný úrad pristúpil k prezeraniu tohto dátového nosiča.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ č. 1 považoval postup protimonopolného úradu za nezákonný, podal na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) žalobu, ktorou sa domáhal ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. Na základe toho najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 Sžz 1/2011 z 5. apríla 2011 zakázal protimonopolnému úradu pokračovať v porušovaní práv sťažovateľa č. 1, to znamená, zakázal mu pokračovať v úkonoch spočívajúcich v prezeraní dátového nosiča skopírovaného 22. októbra 2010 počas inšpekcie.

Sťažovatelia uviedli, že bez ich vedomia si vyšetrovateľ úradu boja proti korupcii 18. mája 2011 vyžiadal od protimonopolného úradu dátový nosič, na ktorom bol nezákonne získaný záznam celého ich disku. O tejto skutočnosti ich protimonopolný úrad prvýkrát informoval až 15. júna 2011, na základe čoho 17. júna 2011 sťažovateľ č. 1 podal proti uvedenému postupu úradu boja proti korupcii sťažnosť a 21. júna 2011 obaja sťažovatelia žiadali príslušného prokurátora o preskúmanie postupu policajta. Dňa 1. júla 2011 bola sťažovateľovi č. 1 doručená písomnosť prokurátora špeciálnej prokuratúry, ktorou reagoval na podnet zo 17. júna 2011 a v ktorej označil postup vyšetrovateľa úradu boja proti korupcii za dôvodný a správny. Sťažovatelia ďalej uviedli, že 7. júla 2011 bolo sťažovateľovi č. 1 doručené vyrozumienie vyšetrovateľa o tom, že protimonopolný úrad vydal úradu boja proti korupcii pevný disk obsahujúci identickú kópiu pevného disku sťažovateľa č. 1. Keďže sťažovatelia boli aj naďalej nespokojní s daným stavom a postupom, 10. augusta 2011 ich právny zástupca podal opakovaný podnet na preskúmanie zákonnosti postupu vyšetrovateľa úradu boja proti korupcii a prokurátora špeciálnej prokuratúry.

Sťažovatelia uviedli, že 9. septembra 2011 bolo ich právnenému zástupcovi doručené vyrozumienie špeciálneho prokurátora o vybavení opakovaného podnetu, z ktorého sa dozvedeli, že dátový nosič bol 25. augusta 2011 v „*otvorenej obálke*“ vrátený protimonopolnému úradu. Ich právnenému zástupcovi bola zároveň 14. októbra 2011

doručená zápisnica o vrátení veci sp. zn. ČVS: PPZ-42/BPK-S-2011 z 25. augusta 2011, ktorá sa týkala vrátenia predmetného dátového nosiča.

Sťažovatelia dodali, že 5. októbra 2011 „*po početných výzvach*“ došlo v priestoroch protimonopolného úradu k likvidácii dátového nosiča, a keďže v danom prípade nie je proti nim vznesené žiadne obvinenie, nemajú vedomosť o stave vyšetrovania vo veci vedenej na úrade boja proti korupcii pod sp. zn. ČVS: PPZ-42/BPK-2011.

Sťažovatelia namietali, že dátový nosič bol nezákonne získaný zamestnancami protimonopolného úradu, pričom v tomto prípade sa postupovalo podľa ustanovení zákona o ochrane hospodárskej súťaže v spojení s predpismi o správnom konaní. O tejto skutočnosti podľa názoru sťažovateľov svedčí rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžz 1/2011 z 5. apríla 2011, ktorým bolo protimonopolnému úradu zakázané pokračovať v prezeraní dátového nosiča. Aj napriek tomu protimonopolný úrad 18. mája 2011 pre účely trestného konania vydal predmetný dátový nosič vyšetrovateľovi úradu boja proti korupcii, pričom prokurátor špeciálnej prokuratúry vydal príkaz na uchovanie a vydanie počítačových údajov podľa § 90 Trestného poriadku až 27. mája 2011. Sťažovatelia uviedli, že tento príkaz im nikdy nebol doručený. Podľa názoru sťažovateľov na nezákonnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní nemení nič ani skutočnosť, že k vráteniu tohto dátového nosiča protimonopolnému úradu došlo 25. augusta 2011. Vzhľadom na to, že dátový nosič bol protimonopolnému úradu vrátený v otvorenej obálke, nadobudli sťažovatelia podozrenie, že mohlo dôjsť k vyhotoveniu jeho kópie. Aj napriek tomu, že sťažovatelia podali podnety na preskúmanie zákonnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní, špeciálny prokurátor napokon v liste č. k. VII/1 Gv 102/11-23 z 30. augusta 2011 vyhodnotil ich postup ako zákonný a správny. Tým podľa názoru sťažovateľov došlo k porušeniu ich viacerých práv.

Porušenie svojho základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného života a na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe podľa čl. 19 ods. 2 a 3 ústavy videli sťažovatelia v tom, že predmetný dátový nosič obsahoval viaceré komunikácie medzi

zamestnancom sťažovateľa č. 1 a nezávislým advokátom, pričom orgány činné v trestnom konaní tým, že nemali žiadne zákonné oprávnenie zaisťovať záznam, podľa ich názoru zasiahli do ich súkromnej sféry. Okrem toho sťažovateľa dodali, že orgány činné v trestnom konaní pri zaisťovaní dátového nosiča nepostupovali správne, keďže v danom prípade nepostupovali podľa § 90 Trestného poriadku, ale podľa § 89 citovanej právnej normy. Súčasne uviedli, že v danom prípade bolo povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní nezákonne získané údaje nezhrmažďovať alebo inak s nimi nenakladať.

Podľa názoru sťažovateľov k porušeniu ich práva na rešpektovanie ich súkromného života, obydlia a korešpondencie podľa čl. 8 dohovoru a podľa čl. 22 ústavy došlo tým, že nezákonne získaný dátový nosič sa stal súčasťou vyšetrovacieho spisu úradu boja proti korupcie. Okrem toho sťažovateľa uviedli, že ak chcel orgán činný v trestnom konaní získať poznatky o elektronickej pošte sťažovateľov, nemal na získanie takéhoto dôkazu aplikovať zjednodušený postup podľa § 89 Trestného poriadku. Tým podľa názoru sťažovateľov bol dátový nosič ako dôkaz v trestnom konaní získaný *contra legem*.

Sťažovatelia namietali aj porušenie svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, pretože v rámci trestného konania neboli žiadnym spôsobom informovaní o vydaní dátového nosiča protimonopolným úradom. Podľa názoru sťažovateľov bol dátový nosič získaný nezákonne, a preto ako dôkaz je absolútne neúčinný a nesmie byť súčasťou vyšetrovacieho spisu. V tejto súvislosti sťažovatelia poukázali na to, že dátový nosič bol získaný bez ich vedomia, pričom za „normálnej situácie“ by využili oprávnenie podľa § 89 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého by sa na nich edičná povinnosť nevzťahovala, ak by išlo o listinu alebo inú vec, o ktorej platí zákaz výsluchu. Sťažovatelia sa domnievali, že v danom prípade orgán činný v trestnom konaní «získal *contra legem* „padôkaz“ z rúk iného ústredného orgánu štátnej správy».

Sťažovatelia vyslovili aj názor, že uvedeným postupom orgánov činných v trestnom konaní došlo aj k porušeniu ich základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj k porušeniu ich základného práva na slobodu vedeckého bádania a umenia

podľa čl. 43 ods. 1 ústavy. V tejto súvislosti sťažovatelia okrem iného uviedli, že v konkrétnom prípade „sa považujú za oprávnených k autorským právam viacerých aplikácií v podobe literárneho textu alebo softvérových aplikácií nachádzajúcich sa na predmetnom dátovom nosiči, ktorých majetkové práva spravovala spoločnosť Š. a. s. ako objednávateľ a zamestnávateľ. Ide napr. o klientskú databázu, riešenia vnútro podnikových aplikácií, vlastný program eŠkola, eTlačivá, atď.“.

Sťažovatelia v doplnení sťažnosti uviedli, že 13. decembra 2011 bola ich právnomu zástupcovi doručená písomnosť vyšetrovateľa úradu boja proti korupcii, z ktorej je zrejmé, že v rámci trestného konania vyšetrovateľ vyhotovil z dátového nosiča kópiu častí informácií a že tá je súčasťou vyšetrovacieho spisu. Podľa názoru sťažovateľov aj táto okolnosť svedčí o tom, že dochádza k nelegálnej manipulácii s informáciami, ktoré nezákonne zadovážil protimonopolný úrad a následne od neho vyšetrovateľ úradu boja proti korupcii.

Na základe uvedených skutočností sťažovatelia žiadali, aby ústavný súd prijal ich sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil, že „postupom a rozhodnutím Ministerstva vnútra SR - Prezídia Policajného zboru, Úrad boja proti korupcii, Odbor boja proti korupcii Stred v konaní ČVS: PPZ-42/BPK-S-2011, postupom a rozhodnutím prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry, Generálnej prokuratúry SR zo dňa 27. 6. 2011 (VII/1 Gv 102/11-15) v spojení s listom prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry, Generálnej prokuratúry SR zo dňa 22. 6. 2011 (VII/1 Gv 102/11-19), rozhodnutím špeciálneho prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry, Generálnej prokuratúry SR zo dňa 30. 8. 2011 (VII/1 Gv 102/11-23) a príkazom na uchovanie a vydanie počítačových údajov podľa § 90 ods. 1 písm. a, b TP prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry, Generálnej prokuratúry SR zo dňa 27. 5. 2011 v konaní ČVS: PPZ-42/BPK-S-2011“ boli porušené ich základné práva podľa čl. 16, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 22 ods. 1, čl. 43 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, základné právo podľa čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru, príkaz prokurátora špeciálnej prokuratúry na uchovanie a vydanie počítačových údajov z 27. mája 2011 zrušil, špeciálnej prokuratúre a úradu boja proti korupcii v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-42/BPK-S-2011 zakázal pokračovať

v porušovaní ich práv, špeciálnej prokuratúre a úradu boja proti korupcii v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-42/BPK-S-2011 prikázal, aby obnovili stav pred porušením, t. z. aby kópiu dátového nosiča alebo jeho časti vyňali z vyšetrovacieho spisu a aby akýkoľvek dokument pochádzajúci z tohto nosiča protokolárne zlikvidovali, zničili alebo zmazali, špeciálnej prokuratúre a úradu boja proti korupcii uložil povinnosť zaplatiť trovy konania.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľov prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podstatou námietok sťažovateľov bolo tvrdenie o porušení označených práv postupom úradu boja proti korupcii v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-42/BPK-S-2011 a postupom špeciálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. VII/1 Gv 102/11 v súvislosti s vybavovaním ich podnetov, ktoré boli vybavené listami z 27. júna 2011, 22. júla 2011 (v petite sťažnosti nesprávne označený ako list z 22. júna 2011) a 30. augusta 2011, ako aj jej príkazom na uchovanie a vydanie počítačových údajov z 27. mája 2011.

Jadrom problému sťažovateľov bola skutočnosť, že v rámci plnenia úloh protimonopolného úradu podľa zákona o ochrane hospodárskej súťaže bola u sťažovateľa č. 1 ako podnikateľského subjektu vykonaná inšpekcia, boli zabezpečené rôzne listinné materiály a zároveň 22. októbra 2011 bol pomocou informačno-technických prostriedkov vyhotovený úplný záznam dátového nosiča z osobného počítača zamestnanca – sťažovateľa č. 2.

Proti postupu protimonopolného úradu podal sťažovateľ č. 1 žalobu podľa § 250v Občianskeho súdneho poriadku, ktorou sa domáhal ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. O žalobe rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 Sžz 1/2011 z 5. apríla 2011, v ktorom zakázal protimonopolnému úradu pokračovať v porušovaní práv sťažovateľa č. 1, to znamená, zakázal mu pokračovať v úkonoch spočívajúcich v prezeraní dátového nosiča skopírovaného počas inšpekcie v priestoroch sťažovateľa č. 1 dňa 22. októbra 2010.

V rámci trestného konania vedeného na úrade boja proti korupcii pod sp. zn. ČVS: PPZ-42/BPK-S-2011, v ktorom bolo začaté trestné stíhanie za zločin machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1 a 2 písm. c) a d) Trestného zákona a prečin podplácania podľa § 333 ods. 1 Trestného zákona (bez toho, aby došlo ku vzneseniu obvinenia konkrétnej osobe), vyšetrovateľ podľa § 89 ods. 3 Trestného

poriadku vyzval protimonopolný úrad na vydanie veci dôležitej pre trestné konanie, na základe čoho mu bol 18. mája 2011 vydaný dátový nosič.

V súvislosti so zabezpečením dátového nosiča prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry v súlade s § 90 Trestného poriadku 27. mája 2011 vydal príkaz na uchovanie a vydanie počítačových údajov.

Proti postupu vyšetrovateľa v súvislosti s výzvou protimonopolnému úradu na vydanie veci podal 16. júna 2011 sťažovateľ č. 1 „*Sťažnosť... proti uzneseniu príslušného orgánu o vydanie veci podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku*“, ktorú adresoval úradu boja proti korupcii.

Predmetné podanie vybavil prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry listom č. k. VII/1 Gv 102/11-15 z 27. júna 2011, v ktorom podanie vyhodnotil ako podnet podľa § 31 a nasl. zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“). V súvislosti s vybavením podnetu prokurátor konštatoval, že je pravdou, že 18. mája 2011 protimonopolný úrad „*zápisnične*“ vydal inkriminovaný disk vyšetrovateľovi úradu boja proti korupcii, ale zároveň dodal, že pri postupe podľa § 89 ods. 1 Trestného poriadku nedochádza k vydaniu rozhodnutia. Okrem toho prokurátor vysvetlil sťažovateľovi č. 1 okolnosti, na základe ktorých došlo k vydaniu veci, ako aj to, z akého dôvodu bol na vydanie veci vyzvaný protimonopolný úrad. Poukázal aj na to, že priebeh tohto procesného úkonu bol riadne zdokumentovaný. Okrem toho prokurátor konštatoval, že vzhľadom na to, že sa javilo, že na vydanom disku sa nachádzajú počítačové údaje a že tieto je potrebné uchovať, udržiavať v celosti, prípadne vyhotoviť a ponechať si orgánmi činnými v trestnom konaní kópie takých údajov, 27. mája 2011 vydal v súlade s § 90 Trestného poriadku príkaz na uchovanie a vydanie počítačových údajov. Prokurátor súčasne vyslovil názor, že rozsudkom najvyššieho súdu, ktorým bolo zakázané protimonopolnému úradu pokračovať v prezeraní dátového nosiča skopírovaného počas inšpekcie 22. októbra 2010, nemohol byť ovplyvnený postup orgánov činných v trestnom konaní podľa § 89 a § 90 Trestného poriadku.

Dňa 20. júna 2011 podali sťažovatelia prostredníctvom svojho právneho zástupcu na Krajskej prokuratúre v Banskej Bystrici žiadosť o preskúmanie postupu policajta. Toto podanie vybavil prokurátor špeciálnej prokuratúry listom č. k. VII/1 Gv 102/11-19 z 22. júla 2011 takým spôsobom, že ho vyhodnotil ako obsahovo totožné podanie, ktoré už bolo vybavené listom špeciálnej prokuratúry z 27. júna 2011, pričom na závery tohto listu sa aj odvolal.

Následne 10. augusta 2011 podali sťažovatelia prostredníctvom svojho právneho zástupcu opakovaný podnet na preskúmanie zákonnosti postupu úradu boja proti korupcii vo veci vedenej pod sp. zn. ČVS: PPZ-42/BPK-S-2011 a postupu prokurátora špeciálnej prokuratúry pri vybavovaní podnetu. Na opakovaný podnet sťažovateľov reagoval špeciálny prokurátor listom č. k. VII/1 Gv 102/11-23 z 30. augusta 2011 tak, že ho ako nedôvodný odložil. V tejto súvislosti špeciálny prokurátor okrem iného konštatoval:

„K jednotlivým Vami namietaným postupom prokurátora ÚŠP GP SR a vyšetrovateľa PPZ ÚBPK OBPK - Stred Banská Bystrica uvádzam, že pokiaľ spochybňujete najmä vydanie inkriminovaného dátového nosiča zo strany PMÚ Bratislava vyšetrovateľovi ako veci dôležitej pre trestné konanie postupom podľa § 89 ods. 1 Trestného poriadku dňa 18. 05. 2011, následné vydanie príkazu prokurátorom na uchovávanie a vydanie počítačových údajov podľa § 90 ods. 1 písm. a, b Trestného poriadku dňa 27. 05. 2011 a neumožnenie Vám nazrieť do spisu vyšetrovateľom konštatujem, že z hľadiska mojej prieskumnej činnosti podstatným je zistenie, že na základe uznesenia vydaného dňa 22. 08. 2011 podľa § 97 ods. 1 Trestného poriadku vyšetrovateľ dňa 25. 08. 2011 vrátil inkriminovaný pevný disk späť Protimonoplnému úradu SR..., pretože pre ďalšie konanie táto vec nie je potrebná a neprichádza do úvahy jej prepadnutie alebo zhabanie.

Tým je zároveň zodpovedaná aj Vaša požiadavka týkajúca odopretia Vám nazrieť do spisu vyšetrovateľom podľa § 69 Trestného poriadku. Podľa tohto ustanovenia právo nazerať do spisov (až na stanovené výnimky týkajúce sa časti spisov) majú len obvinený, obhajca, poškodený a zúčastnená, splnomocnenec, ustanovený opatrovník,... Ako právny zástupca subjektu, ktorému pôvodne predmetný disk patrilo, však nie ste ani jednou z citovaných osôb, a to ani splnomocnenec zúčastnenej osoby, pretože v danej trestnej veci zúčastnená osoba definovaná § 45 Trestného poriadku vôbec neexistovala, pretože žiadnej

z osôb nebola vec zhabaná alebo by podľa návrhu mala byť zhabaná tak, ako je zúčastnená osoba definovaná § 45 ods. 1 Trestného poriadku, preto bol postup vyšetrovateľa, ktorým Vám neumožnil nazrieť do spisu podľa § 69 Trestného poriadku správny.

Rovnako v súlade so zákonom bol postup vyšetrovateľa podľa § 89 Trestného poriadku, ak PMÚ Bratislava vyzval na predloženie veci dôležitej pre trestné konanie, t. j. inkriminovaného disku a tento orgán vec dôležitú pre trestné konanie - disk policajtovi vydal. Podotýkam, že rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Sžz 1/2011 z 05. 04. 2011, na ktorý opakovane poukazujete vo výrokovvej časti uvádza... Tento súdny výrok v žiadnom prípade neukladá PMÚ nesplniť si svoju zákonnú edičnú povinnosť voči orgánu činnému v trestnom konaní tak, ako to zakotvuje už uvedený § 89 ods. 1 Trestného poriadku a nezakazuje ani vyšetrovateľovi plniť si svoju zákonnú povinnosť vyplývajúcu mu z tohto ustanovenia Trestného poriadku.

Podotýkam, že k akémukoľvek nakladaniu s týmto diskom zo strany vyšetrovateľa došlo až po vydaní príkazu prokurátorom ÚŠP GP SR na uchovanie a vydanie počítačových údajov podľa § 90 ods. 1 písm. a, b Trestného poriadku dňa 27. mája 2011, preto ani v tomto postupe vyšetrovateľa a prokurátora som nezákonnosť nezistil. Do Vašej pozornosti dávam aj ustanovenie § 90 ods. 4 a 5 Trestného poriadku, podľa ktorého príkaz podľa odsekov 1 až 3 sa doručí osobe, v ktorej držbe alebo pod jej kontrolou sa nachádzajú také údaje, alebo poskytovateľovi takých služieb, ktorým sa môže uložiť povinnosť zachovávať v tajnosti opatrenia uvedené v príkaze. Tieto osoby potom predmetné údaje vydajú. Keďže v čase vydávania tohto príkazu prokurátorom, t. j. 27. mája 2011 ste neboli v pozícii žiadnej z citovaných osôb, predmetný príkaz Vám nemohol byť doručený.“

Pokiaľ ide o časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ č. 1 namietal porušenie svojich práv postupom úradu boja proti korupcii v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-42/BPK-S-2011 a postupom špeciálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. VII/1 Gv 102/11, jej listom z 27. júna 2011, ako aj jej príkazom na uchovanie a vydanie počítačových údajov z 27. mája 2011, túto ústavný súd už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Ústavný súd dáva do pozornosti, že obsahovo totožnou sťažnosťou, ktorá bola ústavnému súdu doručená 27. júla 2011, sa sťažovateľ č. 1 domáhal poskytnutia ústavnoprávnej ochrany. O tejto sťažnosti rozhodol ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 356/2011- 49 z 24. augusta 2011 tak, že v súlade s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde ju odmietol pre neprípustnosť, pretože sťažovateľ č. 1 pred jej podaním nevyčerpal všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho práv účinne poskytuje. Po tomto rozhodnutí ústavného súdu sa sťažovateľ č. 1 opäť obrátil so svojou sťažnosťou na ústavný súd, pričom predtým využil možnosť, ktorú mu ponúka zákon o prokuratúre, a opakovaným podnetom žiadal o preskúmanie zákonnosti postupu vyšetrovateľa a prokurátora špeciálnej prokuratúry. Na tento podnet reagoval špeciálny prokurátor listom č. k. VII/1 Gv 102/11-23 z 30. augusta 2011 tak, že ho ako nedôvodný odložil.

Aktuálna sťažnosť sťažovateľa č. 1 bola teda ústavnému súdu podaná po vyčerpaní relevantných právnych prostriedkov, a preto bolo pre ústavný súd určujúce len preskúmanie vyrozumienia špeciálneho prokurátora č. k. VII/1 Gv 102/11-23 z 30. augusta 2011, pretože na preskúmanie zákonnosti a ústavnej konformnosti predchádzajúcich postupov úradu boja proti korupcii a prokurátora špeciálnej prokuratúry (aj vrátane listu č. k. VII/1 Gv 102/11-19 z 22. júla 2011) nemal ústavný súd právomoc.

Z totožného dôvodu, teda pre nedostatok svojej právomoci, odmietol ústavný súd aj tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ č. 2 namietal porušenie svojich práv postupom úradu boja proti korupcii v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-42/BPK-S-2011 a postupom špeciálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. VII/1 Gv 102/11, jej listami z 27. júna 2011 a 22. júla 2011, ako aj jej príkazom na uchovanie a vydanie počítačových údajov z 27. mája 2011.

Ústavný súd pripomína, že predstavuje ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04).

Ústavný súd zistil, že námietky, ktoré sťažovateľ č. 2 predstrel proti postupu úradu boja proti korupcii a postupu prokurátora špeciálnej prokuratúry v súvislosti s príkazom podľa § 90 Trestného poriadku a vybavením jeho podnetov, preskúmal na základe opakovaného podnetu špeciálny prokurátor, ktorý svoje právne názory a zistenia vyjadril v liste č. k. VII/1 Gv 102/11-23 z 30. augusta 2011. Z tohto dôvodu bolo pre ústavný súd určujúce len preskúmanie záverov obsiahnutých v označenom liste špeciálnej prokuratúry, a preto časť sťažnosti, ktorá smerovala voči predchádzajúcim postupom orgánov činných v trestnom konaní, ústavný súd odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovatelia namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 16, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 22 ods. 1, čl. 43 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, základného práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru vyrozumením špeciálneho prokurátora č. k. VII/1 Gv 102/11-23 z 30. augusta 2011, ktoré bolo ich právnomu zástupcovi doručené 9. septembra 2011.

O zjavnú neopodstatnenosť návrhu ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 124/03, III. ÚS 261/07).

Ústavný súd v tomto smere považoval za prioritné zodpovedať najprv otázku, či uvedeným postupom špeciálnej prokuratúry mohlo dôjsť k porušeniu ústavnoprocených princípov, a teda k porušeniu základného práva sťažovateľov na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny či základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu je súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (i podľa čl. 36 ods. 1 listiny) aj právo dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry či už prostredníctvom podnetu, alebo opakovaného podnetu podľa § 31 a násl. zákona o prokuratúre, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným postupom sa takýmto podnetom (podaním) zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť. Súčasťou tohto práva dotknutej osoby nie je ale právo, aby príslušné orgány prokuratúry jej podnetu (podaniu) vyhovelí (m. m. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03, III. ÚS 133/06).

Zákonnou a ústavnou povinnosťou špeciálnej prokuratúry bolo na podnet sťažovateľov riadne reagovať a zistiť, či namietaným postupom orgánov činných v trestnom konaní vo veci vedenej na úrade boja proti korupcii pod sp. zn. ČVS: PPZ-42/BPK-S-2011 boli dodržané ustanovenia právnej normy upravujúcej trestný proces, ako aj to, či prokurátor špeciálnej prokuratúry pri vybavovaní podnetov postupoval v súlade so zákonom.

Podľa názoru ústavného súdu špeciálna prokuratúra v liste z 30. augusta 2011 sťažovateľom dostatočným spôsobom vysvetlila dôvodnosť procesného postupu v tejto trestnej veci. V zhode s jej názorom sa aj ústavný súd domnieva, že rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžz 1/2011 z 5. apríla 2011 nemal vplyv na splnenie edičnej povinnosti protimonopolného úradu, v rámci ktorej bol tento úrad povinný vydať vyšetrovateľovi vec dôležitú pre trestné konanie. Ústavný súd sa stotožňuje so závermi špeciálnej prokuratúry aj v tom zmysle, že postup vyšetrovateľa podľa § 89 Trestného poriadku nebol nelogický alebo nezákonný. Navyše, po zistení, že protimonopolným úradom vydaný dátový nosič obsahuje počítačové údaje, prokurátor špeciálnej prokuratúry vydal príkaz na vydanie a uchovanie počítačových údajov podľa § 90 Trestného poriadku, pričom sťažovateľov ubezpečil, že k akémukoľvek nakladaniu s týmto diskom došlo zo strany vyšetrovateľa až po vydaní predmetného príkazu. Vzhľadom na to, že sťažovatelia neboli žiadnou z osôb zúčastnených na trestnom konaní ani osobou, ktorá vec vydala, ani osobou, v ktorej držbe alebo pod ktorej kontrolou by sa kópia dátového nosiča nachádzala, nebolo povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní ani im umožniť nazrieť do vyšetrovacieho spisu, ani im

doručiť príkaz na vydanie a uchovanie počítačových údajov. Z uvedeného dôvodu sa preto orgány činné v trestnom konaní ani nemohli dopustiť porušenia základného práva sťažovateľov na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (i podľa čl. 36 ods. 1 listiny) či ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Špeciálna prokuratúra v namietanom liste sťažovateľom oznámila, že vyšetrovateľ úradu boja proti korupcii uznesením sp. zn. ČVS: PPZ-42/BPK-S-2011 z 22. augusta 2011 vrátil dátový nosič protimonopolnému úradu 25. augusta 2011. V tejto súvislosti považuje ústavný súd za potrebné dodať, že ak sťažovatelia namietali, že dátový nosič bol protimonopolnému úradu vrátený v otvorenej obálke, táto ich námietka vyznieva irelevantne, pretože bolo by úplne nerozumné požadovať od orgánu činného v trestnom konaní, ktorý sa domnieva, že pre potreby trestného konania alebo pre objasnenie skutočností dôležitých pre trestné konanie je potrebné zabezpečiť konkrétnu vec, aby túto vec nepreskúmal a v rámci získavania dôkazov sa ňou vôbec nezaoberal. Potom otvorenie obálky s dátovým nosičom je úplne logické.

K námietkam sťažovateľov považuje ústavný súd za nevyhnutné dodať, že je potrebné odlišovať trestné konanie od iných druhov konaní. Na procesný postup v rámci trestného konania sa vzťahujú ustanovenia Trestného poriadku, prípadne iné s vecou súvisiace všeobecne záväzné právne predpisy. Podstata námietok sťažovateľov spočívala v tom, že orgán činný v trestnom konaní nemohol zákonne získať dôkaz od právneho subjektu – protimonopolného úradu, ktorý ho nadobudol nezákonne. Na tomto mieste je potrebné pripomenúť, že protimonopolný úrad pri zabezpečení dátového nosiča postupoval podľa zákona o ochrane hospodárskej súťaže. Na základe žaloby v rámci správneho súdnictva mu bolo rozhodnutím najvyššieho súdu zakázané pokračovať v prezeraní dát na predmetnom nosiči. Tieto okolnosti sa nemohli dotknúť postupu orgánov činných v trestnom konaní, ktorých oprávnenie na postup podľa § 89 a § 90 Trestného poriadku nezáviselo od spôsobu „nadobudnutia“ veci (dôležitej pre trestné konanie) protimonopolným úradom. V tomto prípade bolo podstatným to, že protimonopolný úrad mal v dispozičnej sfére vec, ktorá bola dôležitá pre trestné konanie, respektíve bola dôležitá

na objasnenie skutočností dôležitých pre trestné konanie. Preto v tomto kontexte neobstojí námietka sťažovateľov o tom, že orgán činný v trestnom konaní zadovážil dôkaz „z otráveného stromu“. Protimonopolný úrad bol povinný splniť povinnosť, ktorá mu bola uložená na základe rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžz 1/2011 z 5. apríla 2011, a nepokračovať v prezeraní dátového nosiča, na druhej strane však týmto rozhodnutím nebola obmedzená jeho edičná povinnosť podľa § 89 Trestného poriadku a neboli ním limitované ani oprávnenia orgánov činných v trestnom konaní na postup podľa § 89 a § 90 Trestného poriadku.

K uvedenému považuje ústavný súd za podstatné dodať, že voľba procesného postupu, ktorý orgán činný v trestnom konaní zvolí na účely zadováženia dôkazu, a tým objasnenia skutočností dôležitých pre trestné konanie, je vecou trestného konania. Samozrejme, musí ísť o postup, ktorý je v súlade s relevantnou právnou úpravou. Ingerencia ústavného súdu je v naznačených prípadoch namieste len vtedy, ak by v rámci systému poskytovania ochrany zlyhali tie orgány verejnej moci, ktorým ako prvým prináleží postupovať tak, aby nedošlo k porušeniu základných práv a slobôd tých osôb, ktoré by mohli byť ich postupom dotknuté. Takáto okolnosť však v danom prípade zistená nebola.

Na základe uvedených skutočností dospel ústavný súd k záveru, že sťažnosť v tejto časti je zjavne neopodstatnená.

Totožný záver prijal ústavný súd aj vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv sťažovateľov podľa čl. 16, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 22 ods. 1 a čl. 43 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru namietaným listom špeciálnej prokuratúry, a to vychádzajúc z toho, že absencia porušenia ústavnoprávných princípov vylučuje založenie sekundárnej zodpovednosti orgánov verejnej moci za porušenie základných práv sťažovateľov hmotnoprávneho charakteru (obdobne napr. III. ÚS 27/08, III. ÚS 386/09).

Pokiaľ sťažovateľ č. 1 ako právnická osoba namietal postup špeciálnej prokuratúry a v tej súvislosti tvrdil, že zabezpečením dátového nosiča pre účely trestného konania došlo aj k zásahu do jeho práva na súkromie, ústavný súd uvádza, že ústava vo viacerých svojich

ustanoveniach dotvára jednotnú úpravu práva na súkromný život, ktorého podstatou je možnosť jednotlivca v určitej sfére spoločenských vzťahov žiť podľa svojich predstáv bez zbytočných obmedzení, príkazov a zákazov ustanovených orgánom verejnej moci (pozri I. ÚS 33/95).

Je teda zjavné, že sťažovateľ č. 1 ako právnická osoba právom na súkromie, ktoré svojou podstatou patrí iba jednotlivcovi, nedisponuje, a preto ústavný súd predmetnú námietku kvalifikuje ako zjavne neopodstatnenú (obdobne III. ÚS 172/2010).

Ústavnému súdu bolo 21. decembra 2011 doručené doplnenie podania sťažovateľov, v ktorom uviedli, že 13. decembra 2011 bola ich právnenému zástupcovi doručená písomnosť vyšetrovateľa úradu boja proti korupcii, v ktorej ich informoval, že v rámci trestného konania vedeného pod sp. zn. ČVS: PPZ-42/BPK-S-2011 bola vyhotovená kópia časti údajov na dátovom nosiči, čo podľa ich názoru svedčí o tom, že aj naďalej dochádza k nelegálnej manipulácii s týmito údajmi.

Z listu vyšetrovateľa úradu boja proti korupcii sp. zn. ČVS: PPZ-42/BPK-S-2011 zo 7. decembra 2011, na ktorý sa sťažovatelia odvolávali, ústavný súd okrem iného zistil, že vyšetrovateľ disponuje kópiou časti uvedených počítačových údajov a že tieto boli v rámci trestného konania posudzované ako jeden z dôkazov. Vyšetrovateľ zároveň dodal, že trestné konanie bolo 7. decembra 2011 zastavené podľa § 215 Trestného poriadku „*a vzhľadom k týmto skutočnostiam už predmetné údaje nebudú predmetom ďalšieho skúmania v tomto trestnom konaní*“.

Ústavný súd konštatuje, že námietkou sťažovateľov, ktorá sa týkala okolností a spôsobu zabezpečenia dôkazov (počítačových údajov) a nakladania s nimi v rámci prebiehajúceho trestného konania (vrátane postupu podľa § 89 a § 90 Trestného poriadku), sa už zaoberal, ale až po vyčerpaní všetkých právnych prostriedkov, ktoré sťažovateľom na ochranu ich práv účinne poskytuje zákon. Ústavný súd sa však nemôže zaoberať otázkou súvisiacou s nakladaním predmetných údajov v súvislosti so zastavením trestného stíhania, pretože pred jeho právomocou tu stále existuje kompetentný orgán verejnej moci, ktorý

v prípade zistenia porušenia zákonov môže zjednať nápravu. Vyšetrovateľ síce vyhlásil, že po zastavení trestného stíhania tieto údaje nebudú predmetom ďalšieho skúmania, ale jeho povinnosťou bude s týmito údajmi naložiť spôsobom zodpovedajúcim právnym predpisom. To znamená, že v prípade nespokojnosti budú mať sťažovatelia možnosť obrátiť sa na príslušné orgány prokuratúry, ktoré na základe podnetov podľa § 31 a násl. zákona o prokuratúre budú povinné preskúmať zákonnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní.

Z tohto pohľadu sa preto námietka sťažovateľov javí ako neprípustná. Totiž ak by sa ústavný súd touto námietkou zaoberal bez toho, aby ju najprv preskúmali orgány prokuratúry, znamenalo by to popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľov z nej vyplývajúcimi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. januára 2012